Ilustrované dejiny Spišskej Novej Vsi

Časť 11.

Text: Peter Karpinský
Kresba: Visionworks s.r.o.

Priemyselná revolúcia priniesla v 18. a 19. storočí do Európy veľké zmeny. Začína sa továrenská veľkovýroba, nastupuje technický pokrok a s ním parné stroje, rozvíja sa železničná doprava...

V polovici 19. storočia sa aj v Iglove začína búrlivý rozvoj priemyslu.

Rok 1853

Naše mesto jednoznačne potrebuje železnicu. Vďaka nej zbohatneme. Kadiaľ prechádza železnica, tam je prosperita!

Pán Fest, a nie je to nebezpečné? Počul som, že lokomotívy dymia a môžu spôsobovať požiare.

Nebojte sa, riziko je minimálne.

A nemali viesť železničné koľaje pôvodne cez Levoču?

Mali, ale banskí ťažiari z nášho mesta i z Gelnice presadili, aby vlak jazdil cez naše mesto.

Železnica, ktorá povedie cez Iglov, bude súčasťou Košicko-bohumínskej trate.

V roku 1871 bolo dokončené železničné prepojenie Spišská Nová Ves – Žilina a v roku 1872 sa sprevádzkovalo aj spojenie do Košíc. Odvtedy trať cez naše mesto funguje až podnes.

Výborne, vďaka železnici sa z Iglova stáva vyspelé mesto. Čo by sme ešte tak mohli zlepšiť?
Ja by som mal jeden návrh, pán meštanosta.
Tak sem s ním, pán doktor Posewitz.
Rok 1893

Voda v meste nie je veľmi dobrá. Navrhoval by som teda, aby v Iglove vznikol vodovod a po-riadna kanalizácia.

V januári roku 1896 sa začalo s výstavbou mestského vodovodu a v septembri bol už hotový.

Konečne vymysleli niečo aj pre nás, ženy. Už sa nemusíme vláčiť s ťažkými vedrami.

Ale pozor, ak vodu nepotrebujete, kohútiky musia byť zavreté! Nikto sa nesmie bez povolenia pripojiť k vodovodu! A za odber vody treba platiť!!!

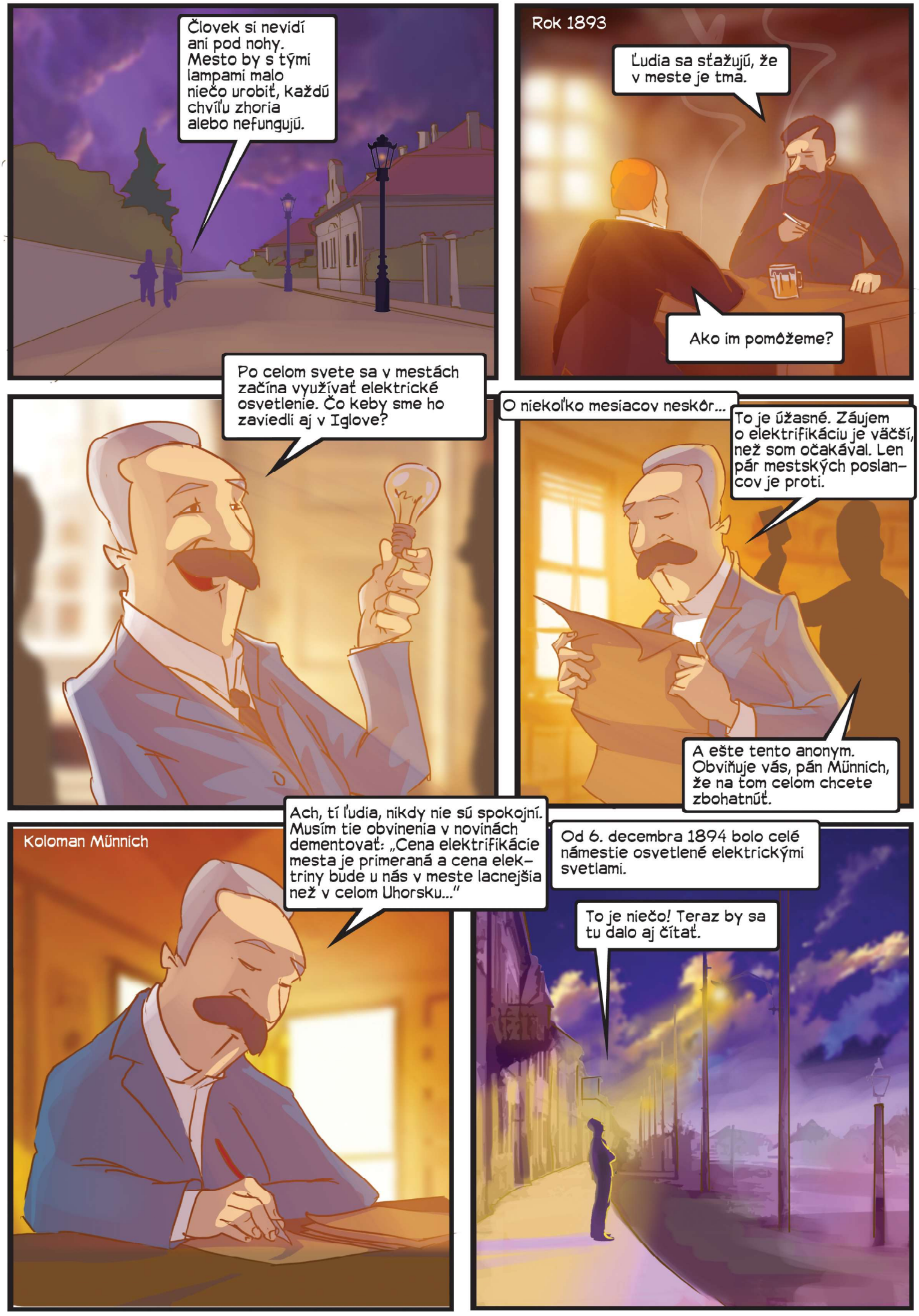
Človek si nevidí ani pod nohy. Mesto by s tými lampami malo niečo urobiť, každú chvíľu zhoria alebo nefungujú.
Rok 1893
Ľudia sa sťažujú, že v meste je tma.
Ako im pomôžeme?
Po celom svete sa v mestách začína využívať elektrické osvetlenie. Čo keby sme ho zaviedli aj v Iglove?
O niekoľko mesiacov neskôr...
To je úžasné. Záujem o elektrifikáciu je väčší, než som očakával. Len pár mestských poslancov je proti.
A ešte tento anonym. Obviňuje vás, pán Münnich, že na tom celom chcete zbohatnúť.
Koloman Münnich
Ach, tí ľudia, nikdy nie sú spokojní. Musím tie obvinenia v novinách dementovať: „Cena elektrifikácie mesta je primeraná a cena elektriny bude u nás v meste lacnejšia než v celom Uhorsku...“
Od 6. decembra 1894 bolo celé námestie osvetlené elektrickými svetlami.
To je niečo! Teraz by sa tu dalo aj čítať.

Dalo by sa povedať, že v druhej polovici 19. storočia bola Spišská Nová Ves priemyselne vyspelým mestom. Fungovala tu papiereň, továreň na majoliku, výroba sádry či továreň na výrobu oleja...

Veľmi dôležité postavenie mal Umelý mlyn. Na svoje fungovanie nevyužíval vodu, ale plyn a neskôr elektrinu.

Vodné mlyny na Hornáde sú už nedostatočné. Navrhujem založiť akciovú spoločnosť, ktorá by prevádzkovala nový, umelý mlyn.

Rok 1860

Výborne! Skvelý nápad!!!

Rok 1888

Kde si kúpil taký dobrý zemiakový cukor?

Predsa tu v škrobárni. Už ho vyrábajú aj v Iglove.

V meste pôsobili aj ďalšie firmy, napríklad železiarska firma Reichovcov, tehelňa, továreň na konzervy Cornides a spol., mechanická pradiareň ľanu a bavlny R. Haltenbergera, píla, farbiareň a čistiareň, kníhtlačiareň, továreň na rum, likér a liehový ocot...

Je isté, že Spišská Nová Ves bola v 19. storočí súčasťou európskej priemyselnej revolúcie.

Pokračovanie nabudúce.